

Beslissing Regionale klachtencommissie

inzake klacht van de heer X

Klacht : 2024/028
Wet : Wkkgz en Wvggz
Datum binnenkomst klacht : 9 juli 2024
Datum hoorzitting : 22 juli 2024
Datum beslissing : 31 juli 2024

1. STUKKEN

De klachtencommissie heeft kennisgenomen van:

- Klaagschrift van 9 juli 2024
- Uittreksel uit het dossier
- Verweerschrift van 17 juli 2024

2. KLACHTENPROCEDURE

De klachtenprocedure is begonnen met het klaagschrift van de heer X, hierna te noemen klager, van 9 juli 2024. Klager heeft de klachtencommissie in zijn klaagschrift verzocht om de beslissing tot verplichte medicatie te schorsen.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft de bevoegdheid om op een schorsingsverzoek te beslissen ex artikel 10:5 Wvggz en het reglement van de commissie. De beslissing om te schorsen kan alleen worden genomen als op basis van een voorlopige beoordeling op voorhand redelijkerwijze duidelijk is dat er een spoedeisend belang is om de beslissing van de behandelaar te schorsen. Op grond van de eerdere beslissing van de klachtencommissie en de toelichting van de behandelaar op de door klager zelf toegezonden stukken concludeert de voorzitter dat er geen gronden zijn de beslissing om medicatie toe te dienen te schorsen. Dit is in een separate brief aan klager medegedeeld.

Verweerder, de heer A, verpleegkundig specialist, heeft op 17 juli 2024 een verweerschrift aan de klachtencommissie toegezonden. Klager heeft dit ook gehad.

Op 22 juli 2024 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij de volgende personen aanwezig waren:

- *de klachtencommissie:* voorzitter
- psychiater
- lid

- *secretaris:*

- *notulist:*

- *klager:* de heer X, die zich in deze heeft laten

bijstaan door de patiëntenvertrouwenspersoon, en mevrouw Y, medewerker Humanitas

- **verweerder:** de heer A, verpleegkundig specialist, die zich in deze heeft laten bijstaan door de heer B, ANIOS

Tijdens de hoorzitting hebben partijen ieder hun standpunten toegelicht.

3. KLACHT

Klager klaagt over verplichte opname op de HIC waarna direct separatie heeft plaatsgevonden en waarbij noodmedicatie is toegediend (1). Hij mocht in de separeer niet bellen met zijn advocaat, de patiëntenvertrouwenspersoon en de geneesheer-directeur (2), had geen schoon drinkwater (3), er was een tussendeur afgesloten waardoor mogelijkheden tot persoonlijke hygiëne en luchten ontnomen werden (4). Klager kreeg verder verplichte depotmedicatie met ernstige bijwerkingen (5) en is het niet eens de gestelde diagnose (6). Ook kreeg klager medicatie (methylfenidaat) van een andere fabrikant en thiamine zonder overleg (7). Op 8 juli 2024 is zijn kamer doorzocht zonder toestemming (8). Ter zitting bracht klager nog de klacht aan dat zijn urine zou zijn onderzocht zonder toestemming (9).

4. STANDPUNT VAN PARTIJEN

Het standpunt van partijen komt, kort samengevat, neer op het volgende.

1. Verplichte opname HIC, separatie en noodmedicatie

Klager meent dat een opname op de HIC niet nodig was geweest als het FACT zijn lichamelijke klachten en de klachten over zijn woning goed onderzocht zou hebben. Er zijn volgens klager wel degelijk aanwijzingen dat hem lichamelijk iets mankeert, dit zijn geen psychotische verschijnselen. Klager was voor de opname gewoon thuis en heeft geen vernielingen in de stad aangericht. Opeens werd hij door de politie opgepakt, in een politiecel gezet en vanuit daar is hij overgebracht naar Reinier van Arkel waar hij van 29 juni tot en met 1 juli 2024 is gesepareerd. Tijdens het vervoer naar de HIC en bij aankomst heeft klager noodmedicatie toegediend gekregen, terwijl klager meerdere keren had aangegeven de medicatie oraal in te willen nemen.

Verweerder is van mening dat een opname en separatie wel degelijk noodzakelijk waren. Klager had in de stad strafbare feiten gepleegd en was door de politie opgepakt. Klager vertoonde in de politiecel vreemd gedrag, had zijn matras tegen de deur gezet en had ontlasting in de cel gesmeerd. Wegens hevig verzet en agitatie is klager bij aankomst op de HIC onder politiebegeleiding en schildenprocedure (geboeid, met spuugmasker) naar de separeer begeleid. De medicatie die is toegediend vanuit de ambulance hielp niet voldoende, daarom is geprobeerd om bij aankomst de situatie tot rust te krijgen door opnieuw noodmedicatie intramusculair toe te dienen. Er was geen bereidheid tot samenwerking.

2. Niet mogen bellen met advocaat, patiëntenvertrouwenspersoon en geneesheer-directeur

Klager mocht in de separeer niet bellen met zijn advocaat, de patiëntenvertrouwenspersoon en de geneesheer-directeur, terwijl hij hier wel recht op heeft. Klager heeft hier in ieder geval op 30 juni 2024 specifiek om gevraagd, maar er werd niets met zijn verzoek gedaan.

Verweerder is van mening dat klager in de eerste 24 uur van de separatie veel sliep, niet goed aanspreekbaar was, er op dat moment nog geen sprake was van samenwerking en dat er daardoor geen goede afspraken gemaakt konden worden. Als iemand binnen de separeer verblijft, wordt doorgaans wel de mogelijkheid geboden om met de in de wet genoemde personen te bellen als diegene daarom verzoekt.

3. Geen schoon drinkwater

Klager heeft tijdens zijn verblijf in de separeer geen schoon drinkwater gekregen. In het water uit de kraan was medicatie verstopt en het water smaakte naar acemap. Later heeft hij wel flesjes water gekregen, wat volgens klager bevestigt dat het water uit de kraan niet schoon was.

Verweerder is van mening dat klager altijd schoon drinkwater heeft gehad. Op de eerste dag van separatie heeft klager met regelmaat zijn drinken omgegooid. Ook werd klager achterdochtig van water in kartonnen bekertjes. Er is daarom ervoor gekozen om klager flesjes water aan te bieden. Er is nooit medicatie toegediend zonder medeweten van klager.

4. Tussendeur afgesloten en niet mogen luchten

Tijdens het verblijf in de separeer was de deur naar de tussenruimte en toiletruimte afgesloten. Klager is van mening dat dit niet is toegestaan. Hij heeft hierdoor geen mogelijkheid gehad voor persoonlijke hygiëne (douchen, naar het toilet gaan). Klager heeft tevens niet mogen luchten. Klager acht dit in strijd met het toetsingskader 'Terugdringen, separeren en afzonderen' van de IGJ.

Verweerder is van mening dat er op basis van het toestandsbeeld van een cliënt een inschatting wordt gemaakt welke ruimtes open of dicht kunnen en of er gelucht kan worden, zo ook bij klager. De eerste twee dagen kon er met klager nog geen goede afspraken hierover gemaakt worden. Klager maakte een psychotische, angstige en geagiteerde indruk. Op 30 juni 2024 heeft klager gebruik gemaakt van het toilet en heeft een sigaret mogen roken in de separeertuin. Op 1 juli 2024 is met klager de afspraak gemaakt dat hij het volgend contactmoment zou mogen douchen. Er zijn bovendien twee separeerruimtes en de andere ruimte was ook bezet, waardoor de deur naar de tussenruimte niet open kon blijven.

5. Verplichte depotmedicatie

Op 8 juli 2024 is met klager besproken dat hij depotmedicatie zal krijgen. Klager is van mening dat hij geen antipsychotica nodig heeft. Hij heeft bovendien last van bijwerkingen.

Verweerder is van mening dat de depotmedicatie noodzakelijk en proportioneel is. Klager heeft geprobeerd met zijn medicatie te smokkelen. Er heerst bij het team dus twijfel of de medicatie consequent zal worden ingenomen. Daarnaast is er sprake van een verslechterd toestandsbeeld, wat adequaat behandeld zal worden middels IM-medicatie.

6. Onjuiste diagnose

Klager is het niet eens met de gestelde diagnose en heeft een second opinion aangevraagd. Er is volgens hem geen feitelijke onderbouwing van de diagnose. Klager heeft enkel lichamelijke klachten.

Verweerder stelt zich op het standpunt dat er wel degelijk sprake is van een psychische stoornis. Zowel de psychiater van het FACT als verweerder zijn van mening dat er sprake is van een waanstoornis. Tijdens de opname zijn er veel psychotische kenmerken waargenomen, waarschijnlijk geluxeed door middelengebruik.

7. Medicatie van ander merk en zonder overleg

Klager heeft methylfenidaat en sertraline gekregen van een ander merk dan hij normaal altijd heeft. Dit wil klager niet; hij wil medicatie van hetzelfde merk. Daarnaast is thiamine zonder overlegd toegevoegd.

Verweerder is van mening dat hier adequaat op is gereageerd door het team. Klager heeft op 1 juli 2024 aangegeven dat het merk van de medicatie veranderd is. De medicatie is in eerste instantie vanuit de voorraad verstrekt waardoor klager inderdaad een ander merk aangeboden heeft gekregen. Klager heeft dit andere merk geweigerd. Er is toen medicatie besteld van het juiste merk. De thiamine is voorgeschreven in het kader van ernstig ondergewicht bij opname. De inname van thiamine is op 9 juli 2024 in overleg gestopt omdat klager op dat moment 11 kg was aangekomen.

8. Kamer doorzocht zonder toestemming

De kamer van klager is om 8 juli 2024 doorzocht door de begeleiding zonder toestemming en medeweten van klager. Klager was hier zelf niet bij aanwezig, maar heeft dit gehoord van andere cliënten. Een medecliënt heeft hiervan een ondertekende schriftelijke verklaring opgemaakt.

Verweerder betwijfelt of er daadwerkelijk een kamercontrole heeft plaatsgevonden. Kamercontroles worden altijd uitgevoerd met medeweten van cliënten. In het dossier is niets terug te vinden van een kamercontrole.

9. Urinecontrole zonder toestemming

Klager heeft in zijn dossier gelezen dat er een urinecontrole is gedaan, terwijl hij hiervoor geen toestemming heeft gegeven en ook geen (nood)formulier heeft ontvangen.

Verweerder kan uit het dossier niet opmaken of de urinecontrole is afgestemd met klager. Het team was verrast dat een opname van klager nodig was omdat hij een week voor de opname goed in contact was. Er leek niets aan de hand. Omdat klager een drugsverleden heeft en het team vermoedde dat drugs een rol speelde, is er urine afgenomen via het urinaal.

5. OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

5.1 De ontvankelijkheid van de klacht

De klachten van klager richt zich op gedragingen waarop de Wkkgz en Wvvggz van toepassing is. Ingevolge artikel 2 van het reglement van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie tot

taak om klachten te behandelen die worden ingediend op grond van de Wkkgz en Wvvgz. Klager is als cliënt van Reinier van Arkel op grond van artikel 1 sub b van het reglement van de klachtencommissie bevoegd tot het indienen van een klacht bij de klachtencommissie. De klachten zijn schriftelijk en op de juiste wijze ingediend. De klachten van klager zijn derhalve ontvankelijk.

5.2 Overwegingen en oordeel klachtencommissie

De klachtencommissie overweegt ten aanzien van de klacht over de opname, separatie, noodmedicatie en verplichte depotmedicatie als volgt. Uitgangspunt in het gezondheidsrecht is het zelfbeschikkingsrecht. Iedere cliënt mag zelf uitmaken of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht moeten bij wet geregeld zijn. Klager verbleef binnen Reinier van Arkel op grond van een zorgmachtiging. Op de vormen van verplichte zorg zijn de bepalingen ter zake van de Wvvgz van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en op de lichamelijke integriteit van de patiënt, dienen er zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot het verlenen van verplichte zorg. Hoewel invoelbaar is dat klager weerstand heeft tegen de medicatie omdat hij het niet eens is met de diagnose en bijwerkingen ervaart, betekent dit niet dat zijn klacht gegrond is. Uit hetgeen is vermeld in de desbetreffende beslissing verlenen verplichte zorg, de medische verklaring, het behandelplan, de beschikking, de rapportages, alsmede gelet op de toelichting van verweerder is, naar het oordeel van de klachtencommissie, genoegzaam gebleken dat er sprake was van ernstig nadeel. Er waren geen minder ingrijpende alternatieven voorhanden en de verplichte zorg was gelet op het toestandsbeeld en hevig verzet van klager proportioneel en doelmatig. De beslissing om over te gaan tot opname, separatie, noodmedicatie en depotmedicatie is op schrift gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien van een motivering, nadat de gezondheidstoestand van klager was beoordeeld. Deze klachten acht de klachtencommissie daarom ongegrond.

De klacht ten aanzien van het niet mogen bellen met de advocaat, patiëntenvertrouwenspersoon en geneesheer-directeur acht de klachtencommissie gegrond. Uit het dossier van klager blijkt dat klager op 30 juni 2024 expliciet heeft verzocht om contact met hen op te nemen. Wat er vervolgens met dit verzoek is gedaan, blijkt niet uit de rapportage. Nu klager en de patiëntenvertrouwenspersoon hebben aangegeven pas op 8 juli 2024 voor het eerst contact met elkaar te hebben gehad, er ook geen terugbelverzoek bij de Stichting PVP is achtergelaten en de dossiervoering op dit punt geen uitsluitsel geeft, concludeert de klachtencommissie dat het verzoek van klager, in strijd met wet- en regelgeving, niet is opgevolgd door een actie.

De klachten met betrekking tot het drinkwater en het afsluiten van de tussendeur acht de klachtencommissie ongegrond. Uit het dossier van klager blijkt dat klager in de veronderstelling was dat er medicatie in het drinkwater was verstopt. De klachtencommissie heeft niet vast kunnen stellen dat dit daadwerkelijk het geval is geweest. De klachtencommissie heeft geen reden om te twijfelen aan het standpunt van verweerder dat er zonder medeweten van klager geen medicatie wordt toegediend. De klachtencommissie kan het beleid ten aanzien van het afsluiten van de tussendeur tevens volgen. Het openzetten van de deur was niet mogelijk nu de andere separeerruimte eveneens bezet was en er sprake is van één gezamenlijke tussenruimte. Het is daarnaast te begrijpen dat iemand enkel kan douchen en luchten als wordt ingeschat dat dit geen

problemen zal gaan opleveren, er goede afspraken gemaakt kunnen worden en er hierin samenwerking mogelijk is.

De klachtencommissie overweegt ten aanzien van de gestelde diagnose dat ervan uit mag worden gegaan dat deze tot stand is gekomen naar de stand van de huidige wetenschap en de medisch-specialistische richtlijnen. Uit het dossier van klager blijkt dat meerdere zorgprofessionals van oordeel zijn dat bij klager sprake is van een waanstoornis. De klachtencommissie heeft geen reden om hieraan te twijfelen en heeft ook niet de bevoegdheid om zelf een diagnose te stellen. De klachtencommissie acht deze klacht daarom ongegrond. Het staat klager uiteraard vrij een second opinion aan te vragen.

De klachten met betrekking tot de medicatie van een ander merk en het zonder overleg toevoegen van thiamine acht de klachtencommissie eveneens ongegrond. Niet is vast komen te staan dat het team onzorgvuldig heeft gehandeld en hierin een verwijt kan worden gemaakt. Het is verklaarbaar dat klager eerst medicatie uit de voorraad kreeg. Bovendien heeft het team op verzoek van klager alsnog de medicatie van het andere merk besteld. De klachtencommissie overweegt daarnaast dat klager de thiamine zelf heeft ingenomen en hiervan dus op de hoogte moet zijn geweest.

De klachtencommissie is verder van oordeel dat niet vaststaat dat de kamer van klager zonder toestemming en medeweten van klager is onderzocht. De ter zitting overgelegde verklaring van een medecliënt bewijst niet dat de kamer van klager daadwerkelijk is doorzocht. Uit het dossier van klager blijkt tevens niet dat er een kamercontrole heeft plaatsgevonden. Daarmee is het voor de klachtencommissie onvoldoende vast komen te staan dat er een kamercontrole is geweest. Deze klacht wordt daarom ongegrond verklaard.

De klacht met betrekking tot de urinecontrole acht de klachtencommissie tot slot gegrond. Uit het dossier blijkt dat de verpleging op 29 juni 2024 urine heeft afgenomen via het urinaal. Klager was op dat moment zichtbaar gesedeerd. Nu klager heeft aangegeven dat de urinecontrole buiten zijn medeweten om is gegaan, hij hiervoor geen toestemming heeft gegeven, uit het dossier niet blijkt hoe een en ander is gelopen en er tevens geen (nood)formulier hiervan in het dossier zit, had er naar het oordeel van de klachtencommissie gewacht moeten worden totdat klager goed aanspreekbaar was of had er een noodformulier van verplichte zorg uitgereikt moeten worden.

6. **BESLISSING**

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klager met betrekking tot het niet mogen bellen van een advocaat, patiëntenvertrouwenspersoon en geneesheer-directeur en de klacht ten aanzien van de urinecontrole, gegrond. De overige klachten van klager worden ongegrond verklaard. Het verzoek tot schadevergoeding wordt aangehouden en klager wordt in de gelegenheid gesteld dit verzoek ten aanzien van de twee gegronde klachtonderdelen nader te onderbouwen, waarna de zorgaanbieder in de gelegenheid wordt gesteld daarop te reageren. Daarna zal de commissie hierover beslissen.

voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen een deel van onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.